

AVANTPROJECTE DE

Llei valenciana de diversitat familiar i suport a les famílies

PREÀMBUL

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Principis rectors

Article 4. Objectius

TÍTOL I. PER LA IGUALTAT I LA DIVERSITAT FAMILIAR

Article 5. De la diversitat familiar

Article 6. Documentació administrativa

CAPÍTOL I. POLÍTICA DE SUPORT A L'EQUITAT FAMILIAR I LLUITA CONTRA LA TRANSMISSIÓ GENERACIONAL DE LA POBRESA

Article 7. Renda estandarditzada

Article 8. Família d'especial protecció

Article 9. Fiscalitat familiar justa

Article 10. Taxes i preus públics

CAPÍTOL II. POLÍTIQUES DE FOMENT DE LA CRIANÇA I LES CURES DEL SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE SERVEIS SOCIALS

Article 11. Renda valenciana d'inclusió

Article 12. Prestació econòmica per a situacions d'urgència social

Article 13. Prestació econòmica a les famílies acollidores

Article 14. Prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar

Article 15. Altres prestacions

Article 16. Foment de l'atenció en l'entorn familiar

Article 17. Cohesió familiar en l'àmbit residencial

CAPÍTOL III. CONVIVÈNCIA FAMILIAR, USOS DEL TEMPS I RECUPERACIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

Article 18. Convivència familiar

Article 19. Conciliació de la vida personal, familiar i laboral

Article 20. Contractes de gestió de serveis públics

Article 21. Mesures de foment en l'empresa privada

Article 22. Mesures a través de les entitats locals

CAPÍTOL IV. POLÍTIQUES INTEGRALS DE SUPORT A LES FAMÍLIES

Article 23. Mesures en matèria de serveis socials

Article 24. Mesures en matèria d'educació

Article 25. Mesures en matèria de salut

Article 26. Mesures en matèria d'habitatge

Article 27. Mesures en matèria de cerca d'ocupació

Article 28. Mesures en matèria de cultura, esport, oci educatiu i temps lliure

Article 29. Mesures en matèria de mobilitat sostenible

Article 30. Mesures en matèria de consum

Article 31. Mesures en matèria de medi ambient i la transició ecològica

Article 32. Mesures en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació

Article 33. Agermanament comunitari per a famílies refugiades

Article 34. Mesures en matèria de dret a la història familiar

TÍTOL II. VISIBILITAT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR I PARTICIPACIÓ

CAPÍTOL I. VISIBILITAT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR

Article 35. Reconeixement institucional

Article 36. Mitjans de comunicació

CAPÍTOL II. PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES

Article 37. Foment de la participació

Article 38. Consell Valencià de les Famílies

TÍTOL III. RECONeixEMENT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR

CAPÍTOL I. FAMÍLIES NOMBROSES

Article 39. Reconeixement de les famílies nombroses

Article 40. No discriminació per forma d'unió en les famílies nombroses

CAPÍTOL II. FAMÍLIES MONOPARENTALS

Article 41. Reconeixement de les famílies monoparentals

Article 42. Concepte de família monoparental i en situació de monoparentalitat

Article 43. Condicions i requisits de la família monoparental i en situació de monoparentalitat

Article 44. Categoria de les famílies monoparentals i en situació de monoparentalitat

Article 45. Vigència dels títols de les famílies monoparentals

Article 46. Beneficis i avantatges per a les famílies monoparentals

CAPÍTOL III. UNIONS DE FET FORMALITZADES

Article 47. Reconeixement de les unions de fet formalitzades

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Reconeixement dels títols de famílies monoparentals d'altres comunitats autònomes

Disposició addicional segona. Col·laboració entre les administracions públiques per a la consulta de dades personals

Disposició addicional tercera. Compatibilitat de títols

Disposició addicional quarta. Modificació del Decret 19/2018, de 9 de març, del Consell, pel qual es regula el reconeixement de la condició de família monoparental en la Comunitat Valenciana

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria única. Vigència de títols en vigor de famílies monoparentals

DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Disposició derogatòria única. Normes que es deroguen

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari

Disposició final segona. Entrada en vigor

PREÀMBUL

Les famílies, especialment en les societats mediterrànies, són l'espai de socialització i de convivència per excel·lència. En el marc d'una societat complexa i de temps líquids és fonamental promocionar la família, en la seua diversitat, com un espai que pot aportar seguretat material, comunitària i afectiva. Un espai per a la promoció dels bons tractes, foment de la participació social i aprenentatge de la diversitat i la solidaritat generacional. La família, basada en relacions interpersonals sanes, inclusives i democràtiques, ens ofereix possibilitat de refugi, de sustentació social i de potencialitat per al futur.

La família és una institució oberta, heterogènia i mutable al llarg de la història. Hui, la seua diversitat és un valor que les administracions públiques tenim l'obligació de protegir, fomentar i reconèixer. Una diversitat de present, en la seua forma i composició, però també en construcció en anar assemblant diferents unitats de convivència i recomponent noves realitats.

La Declaració Universal dels Drets Humans estableix la seua protecció com un dret que han de garantir els Estats, incloent el dret a un nivell de vida adequat que assegure salut i benestar. En la mateixa línia, la Carta Social Europea fixa el compromís dels seus signants en el dret de les famílies a una adequada protecció social, jurídica i econòmica per a aconseguir el seu ple desenvolupament. En els mateixos termes s'estableix en l'article 39.1 de la Constitució Espanyola, que possibilita l'assumpció d'aquesta competència per part de les comunitats autònomes. En la Comunitat Valenciana la protecció de les famílies és un mandat que s'empara en l'article 10.3 del nostre Estatut d'Autonomia, que preveu el deure dels poders públics de vetlar per la defensa integral de les famílies. Així mateix, s'afirma en el seu article 10.1 que "la Generalitat defensarà i promourà els drets socials dels valencians que representen un àmbit inseparable del respecte dels valors i drets universals de les persones i que constitueixen un dels fonaments cívics del progrés econòmic, cultural i tecnològic de la Comunitat Valenciana". Aquesta llei, per tant, és fruit d'aqueix mandat i naix amb l'objectiu de continuar avançant en el reconeixement de les famílies en la seua diversitat.

El contingut de la present llei s'estructura en quatre títols, cadascun dels quals conté una sèrie d'articles que pretenen donar resposta a les diferents necessitats de les famílies i posar en marxa les accions necessàries per a fer front al reconeixement de la diversitat familiar i a establir les mesures de suport a les famílies.

El Títol Preliminar conté una sèrie de disposicions generals que delimiten l'objecte de la llei i el seu àmbit d'aplicació, els principis rectors que guien l'articulat i els objectius que es pretenen amb aquesta normativa.

El Títol I recull la major part de l'articulat de la llei, i es refereix a les polítiques d'igualtat i al reconeixement de la diversitat familiar. Per a això estableix una clàusula de no discriminació per aquest motiu, així com una sèrie de definicions que pretenen donar visibilitat als diferents tipus de famílies, per a posteriorment dividir-se en quatre capítols que aborden diversos àmbits d'actuació en l'àmbit familiar.

El Capítol I se centra en les polítiques encaminades a l'equitat i la lluita contra la transmissió generacional de la pobresa basades en la fiscalitat familiar justa, l'accés als serveis públics, preferentment de manera universal, i la inclusió de la perspectiva familiar en les prestacions socials públiques de la Generalitat.

El Capítol II introdueix una sèrie de prestacions econòmiques i professionals, en l'àmbit del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials, vinculades amb la criaça i les cures.

El Capítol III aborda tota una sèrie d'actuacions marcades per la millora de la convivència familiar, entre les quals estan aquelles encaminades a la corresponsabilitat i al foment de la conciliació, però també per a la recuperació dels espais públics que generen una millor relació comunitària.

El Capítol VI recull tota una sèrie de mesures específiques de suport a les famílies a través dels serveis socials, l'educació, la salut, l'habitatge, l'ocupació, la cultura, l'esport, l'oci educatiu, la mobilitat, el consum, el medi

ambient, i les tecnologies de la informació i la comunicació. També es reconeix i desenvolupa el dret a la història familiar.

El Títol II estableix en dos capítols actuacions encaminades a la visibilitat de la diversitat familiar i la participació social de les famílies.

El Capítol I recull el reconeixement institucional de les famílies i el foment en els mitjans de comunicació, públics i privats, d'un tracte digne a les famílies i de respecte amb la diversitat familiar.

El Capítol II inclou el compromís de l'impuls de l'associacionisme familiar i crea com a màxim òrgan d'interlocució en matèria de política familiar el Consell Valencià de les Famílies.

El Títol III, per a finalitzar l'articulat, té per objectiu recollir el reconeixement de la diversitat familiar dins de les possibilitats que ens permet l'àmbit competencial i es divideix en tres capítols. En el Capítol I es recull el reconeixement de les famílies nombroses, en el Capítol II el de les famílies monoparentals i en el Capítol III de les unions de fet formalitzades.

Finalment, la Llei inclou una sèrie de disposicions addicionals, necessàries per a harmonitzar les normatives que poden veure's afectades per aquesta, una disposició transitòria sobre els títols en vigor de les famílies monoparentals, una disposició final derogatòria i dues disposicions finals.

Es tracta, en definitiva, d'una Llei que reconeix la importància de les famílies en la nostra societat, impulsa polítiques de redistribució de la riquesa en la seua dimensió més amplia (econòmica, relacional i d'usos del temps), reconeix drets de les famílies i impulsa polítiques de representativitat i codecisió en la política general de la Generalitat en matèria familiar.

La present Llei s'adequa als principis disposats en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques. En primer lloc, en relació amb els principis de necessitat i eficàcia, la present Llei és un instrument necessari per a respondre a les demandes de les famílies, així com per a garantir els seus drets en els diferents àmbits d'actuació. En segon lloc, en relació amb el principi de proporcionalitat, la present norma incorpora previsions que resulten imprescindibles per a la consecució dels seus objectius, especialment quant a l'establiment de les mesures proposades. En tercer lloc, en relació amb el principi de seguretat jurídica, com s'ha detallat anteriorment, la redacció de la present Llei ha tingut en compte tot el marc legal autonòmic, estatal, europeu i internacional referent a la protecció de les famílies. En quart lloc, el procés d'elaboració d'aquesta Llei s'ha dut a terme de conformitat amb el principi de transparència, mitjançant el ple compliment dels tràmits d'audiència i informació pública previstos en els articles 82 i 83, respectivament, de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques. A més, la present Llei incorpora bona part de les aportacions formulades quant al seu contingut des de la ciutadania i les entitats representatives de les famílies, la participació activa de les quals ha resultat fonamental. En cinquè lloc, aquesta Llei pretén fer efectiu el principi d'eficiència en el desenvolupament material de les mesures previstes en ella, per a això s'ha comptat amb la participació en la seua elaboració dels diferents departaments de la Generalitat responsables del ple desenvolupament del seu contingut material. Finalment, les despeses que hagen de realitzar-se a conseqüència de la present Llei es realitzaran de conformitat amb els principis d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

TÍTOL PRELIMINAR. DISPOSICIONS GENERALS

Article 1. Objecte

La present Llei té per objecte establir el marc legal per al reconeixement de la diversitat familiar i l'aplicació de polítiques públiques de suport a les famílies, com a mitjà de millora de la seua inclusió, qualitat de vida i accés als recursos existents.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Seràn destinatàries de la present Llei les famílies amb residència efectiva en la Comunitat Valenciana. Als efectes, s'entendrà per família el grup de persones, podent ser convivents o no, unides entre si per relació afectiva, de parentiu, protecció o acolliment.

Article 3. Principis rectors

Els principis rectors sobre els quals es basarà la política familiar en la Comunitat Valenciana són:

- a) Reconeixement de les famílies com a principal agent en l'àmbit de les relacions interpersonals, afectives, de creixement personal, de protecció i de suport entre les persones que les componguen.
- b) Respecte a la llibertat de decisió de les persones sobre l'elecció del projecte de família.
- c) Respecte a la diversitat de famílies a través del tracte igualitari a totes elles.
- d) Respecte als drets personals de les persones integrants d'una unitat familiar.
- e) Prioritat d'atenció a les necessitats de les famílies d'especial protecció.
- f) Responsabilitat pública. Les administracions valencianes garantiràn el desenvolupament de polítiques de promoció, protecció, prevenció, atenció, intervenció i suport a les famílies, dins de les seues competències.
- g) Universalitat. S'ha de garantir l'accés de totes les famílies a les mesures que s'establisquen o desenvolupen per al seu suport.
- h) Prevenció. Les polítiques i mesures que es desenvolupen en aquest àmbit hauran d'anar encaminades a considerar a les famílies com un agent de prevenció de l'exclusió social i altres situacions de vulnerabilitat.
- i) Proximitat. En el desenvolupament i establiment de recursos, mesures i actuacions dirigides a les famílies s'haurà de facilitar l'accés a aquests, tenint en quanta l'organització territorial de la Comunitat Valenciana.
- j) Promoció de la participació activa i efectiva de les famílies en l'elaboració i desenvolupament de les polítiques que els afecten.

Article 4. Objectius

- a) Reconéixer la diversitat familiar, promovent i protegint els drets de tots els tipus de famílies.
- b) Garantir que el Sistema Públic Valencià de Serveis Socials, el Sistema Sanitari Públic, el Sistema Educatiu Públic i el Sistema Públic d'Habitatge incorporen la perspectiva familiar en les seues actuacions.
- c) Prevenir l'exclusió social de les famílies i de les persones que les integren.
- d) Millorar el benestar i qualitat de vida de les famílies i les persones que les integren.
- e) Afavorir que la ciutadania pugua triar el projecte de família desitjat.
- f) Afavorir el desenvolupament personal, cultural, educatiu, laboral i emocional de totes les persones integrants d'una família, especialment aquelles que per la seua edat o condició particular requerisquen d'una major atenció.
- g) Afavorir la igualtat entre totes les persones integrants d'una família.
- h) Fomentar la corresponsabilitat en la criança, les cures, tasques i assumptes familiars.
- i) Prevenir l'aparició de conflictes intrafamiliars i facilitar la seua solució.

- j) Sensibilitzar a la societat sobre el valor de les famílies en la nostra societat.

TÍTOL I. PER LA IGUALTAT I LA DIVERSITAT FAMILIAR

Article 5. De la diversitat familiar

A l'efecte de la present llei, i de les polítiques familiars que es desenvolupen en la Comunitat Valenciana, s'estableixen les següents definicions:

1. Família nuclear: unitat familiar formada únicament per una o dues persones i els seus descendents comuns.
2. Família extensa: unitat familiar formada per una família nuclear més altres persones amb relació de parentiu o afectivitat.
3. Família nombrosa: unitat familiar que, en general, compta amb almenys tres descendents menors de 21 anys, que haja sigut reconeguda a través d'un títol en vigor, segons la normativa vigent.
4. Família monoparental: unitat familiar que, per la qual cosa general, compta amb només una persona progenitora i els seus descendents, que haja sigut reconeguda a través d'un títol en vigor, segons la normativa vigent.
5. Família sense descendència: unitat familiar en la qual les persones que la formen no tenen descendents.
6. Família unipersonal: unitat familiar composta per una sola persona que no conviu o manté relació estable amb cap altra.
7. Família en més d'una llar: unitat familiar en la qual les persones que la formen no conviuen en una mateixa llar.
8. Família reconstituïda: unitat familiar formada per dues persones ascendents i els seus descendents comuns i de relacions anteriors.
9. Família adoptiva: unitat familiar en la qual almenys una persona descendent té reconeguda la filiació amb almenys una ascendent a través de l'adopció.
10. Família acollidora: unitat familiar que com a resultat del procés de formació i valoració, haja sigut declarada apta per a acollir a xiquets, xiquetes i adolescents, en els termes i condicions previstos en la normativa aplicable a cada moment, i que estiga formada almenys per una persona menor d'edat sota la guarda o la tutela de la Generalitat. La família acollidora pot ser de família extensa, si existeixen vincle de parentiu o una relació afectiva prèvia rellevant, o de família educadora, en cas contrari.
11. Famílies amb persones en situació de dependència: unitat familiar en la qual almenys una persona tinga reconegut com a mínim un grau I de dependència.
12. Família amb persones amb discapacitat o diversitat funcional: unitat familiar en la qual almenys una persona té reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33%.
13. Família jove: unitat familiar en la qual les persones que la formen tenen menys de trenta-cinc anys.
14. Familiar major: unitat familiar en la qual les persones que la formen tenen més anys que l'edat legal de jubilació establida en la normativa d'àmbit estatal.
15. Família LGTBI: unitat familiar formada per persones LGTBI que mantenen una relació d'afectivitat entre elles, o persones LGTBI i les seues filles i fills o xiquets, xiquetes o adolescents que tinguen en acolliment.
16. Família multicultural: unitat familiar en el qual almenys dues persones que formen parteixen d'ella tenen diferent nacionalitat, origen ètnic o cultural.
17. Família immigrant: unitat familiar en la qual almenys una de les persones que la formen té nacionalitat estrangera.
18. Família refugiada: família migrant en el qual almenys una de les persones que la formen té reconeguda la condició de refugiada.

Article 6. Clàusula antidiscriminatòria i documentació administrativa

1. Les administracions públiques de la Comunitat Valenciana vetllaran pel dret a la no discriminació de les famílies, amb independència de la seua pertinença a un o diversos models entre els definits en l'article 5.

2. La Generalitat garantirà que les administracions públiques de la Comunitat Valenciana, en l'àmbit de les seues competències, adopten les mesures necessàries perquè la documentació administrativa siga inclusiva amb la diversitat familiar definida en l'article 5.

CAPÍTOL I. POLÍTIQUES DE SUPORT A L'EQUITAT FAMILIAR I LLUITA CONTRA LA TRANSMISSIÓ GENERACIONAL DE LA POBRESA

Article 7. Renda estandarditzada

1. L'accés a les ajudes, serveis o prestacions per part de les famílies o unitats de convivència que estiguen condicionades pel nivell econòmic, es fixarà en funció de la grandària i composició d'aquesta unitat, amb la finalitat de donar un tracte més equitatiu.

El sistema concret d'estandardització es determinarà reglamentàriament per l'administració que gestione l'ajuda, servei o prestació en funció de la seua naturalesa, que establirà així mateix la unitat familiar o de convivència de referència destinatària.

2. Per a les ajudes que siguen homòlogues s'establirà el mateix sistema d'estandardització. Els llistats d'accés es determinaran depenent de la mena d'ajuda, servei o prestació que es convoque.

Article 8. Família d'especial protecció

1. Una família d'especial protecció és aquella que necessita una atenció prioritària o específica degut, entre altres raons, a la seua situació de vulnerabilitat econòmica o social.

2. Per a la consideració de família d'especial protecció es tindran en compte, en uns altres, els següents criteris:

- a) Famílies acollidores.
- b) Famílies en la qual una dona que forme part d'ella ha patit violència de gènere.
- c) Famílies els ingressos econòmics de les quals o patrimoni siga inferior a la Renda Valenciana d'Inclusió que li poguera correspondre en els termes establits en la legislació específica sobre renda valenciana d'inclusió i la seua normativa de desenvolupament.
- d) Famílies monoparentals.
- e) Famílies nombroses.
- f) Famílies amb persones en situació de dependència quan el grau siga II o III.
- g) Famílies amb persones amb discapacitat o diversitat funcional.
- h) Famílies joves.

3. Es podrà classificar com a famílies amb necessitat d'especial protecció qualsevol altre tipus de família que així es considere per part de l'organisme autonòmic amb competències en famílies.

Article 9. Fiscalitat familiar justa

1. La Generalitat, en la llei de pressupostos anual, reflectirà els beneficis fiscals de suport a les famílies en els impostos sobre la renda de les persones físiques, sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i sobre successions i donacions, especialment per a les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció.

2. Els beneficis fiscals tenen com a objectius prioritaris l'accés de les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció a l'habitatge habitual, la protecció de la natalitat, la conciliació de la vida familiar, personal i laboral i el foment de la formació.

3. S'establirà per a totes les famílies un benefici per cada persona descendent menor de vint-i-cinc anys que depenga de la unitat familiar i que complisca els requisits que establisca la normativa. Aquest benefici podrà vehicular-se a través de bonificacions o deduccions disponibles en la legislació corresponent.

Article 10. Taxes i preus públics

1. La Generalitat establirà exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seua competència que graven serveis o activitats, tenint en compte aquelles que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció, en els següents àmbits, entre altres:

- a) Educació
- b) Transports públics
- c) Cultura, oci, esport i temps lliure
- d) Serveis socials
- e) Habitatge
- f) Funció pública

2. Igualment, les administracions locals de la Comunitat Valenciana poden incloure exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seua competència com a mesura de suport a les famílies, especialment aquelles que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció.

CAPÍTOL II. POLÍTIQUES DE FOMENT DE LA CRIANÇA I LES CURES DEL SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE SERVEIS SOCIALS

Article 11. Renda valenciana d'inclusió

Es garanteix a les famílies en situació de vulnerabilitat econòmica que formen una unitat de convivència, d'acord amb la legislació vigent específica, una renda valenciana d'inclusió com un dret subjectiu que es concreta a través d'una prestació econòmica i, en el seu cas, un procés d'inclusió social dirigida a cobrir les necessitats bàsiques que garantisquen la qualitat de vida combatent l'exclusió i la vulnerabilitat social en totes les seues dimensions.

Article 12. Prestació econòmica per a situacions d'urgència social

La cartera de serveis socials integrarà prestacions econòmiques destinades a cobrir les necessitats bàsiques i pal·liar les situacions d'urgència social i desprotecció, així com promoure l'autonomia personal.

Article 13. Prestació econòmica a les famílies acollidores

Els qui acullen a persones menors d'edat sota la guarda o la tutela de la Generalitat tenen dret a percebre d'aquesta una prestació econòmica per a la seua sustentació i en compensació d'altres despeses derivades de l'acolliment o de la disponibilitat per a dur-lo a terme, segons establisca la normativa específica.

Article 14. Prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar

Es garantirà a les famílies l'accés al sistema de prestacions econòmiques per a secundar econòmicament la labor que la persona cuidadora desenvolupa en l'entorn familiar i aconseguir la permanència de les persones en situació de dependència en el seu nucli convivencial d'origen, en el cas que ho desitge la persona beneficiària i es considere idònia l'atenció en el programa individualitzat d'atenció, d'acord amb la normativa vigent.

Article 15. Altres prestacions

1. Es podran establir altres prestacions econòmiques per a l'atenció de necessitats o situacions familiars que ho requerisquen.

2. Les prestacions econòmiques definides en els articles anteriors d'aquest Capítol no tenen caràcter de subvenció i s'aplicaran mitjançant la prescripció facultativa del personal professional del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials.

Article 16. Foment de l'atenció en l'entorn familiar

Amb l'objectiu d'evitar la institucionalització de les persones en funció de les seues necessitats, el Sistema Públic Valencià de Serveis Socials fomentarà els serveis vinculats a mantindre la unitat familiar i les cures en el seu entorn.

Article 17. Cohesió familiar en l'àmbit residencial

En el cas que diverses persones d'una mateixa unitat familiar necessiten d'atenció residencial en un mateix àmbit, el Sistema Públic Valencià de Serveis Socials prioritzarà tant la derivació a un mateix centre, com la cohabitació en el mateix o, en la mesura que siga factible, el major grau de proximitat possible, llevat que siga contrari al seu interès.

CAPÍTOL III. CONVIVÈNCIA FAMILIAR, USOS DEL TEMPS I RECUPERACIÓ DE L'ESPAI PÚBLIC

Article 18. Convivència familiar

La Generalitat, en els seus diferents àmbits d'actuació, afavorirà que els serveis d'atenció a les famílies tinguen per objectiu millorar la convivència, atenent específicament a:

1. Incloure la perspectiva comunitària.
2. Fomentar els bons tractes.
3. Impulsar escoles de famílies i corresponsabilitat.
4. Incorporar programes d'acompanyament i gestió del dol.

Article 19. Conciliació de la vida personal, familiar i laboral

1. Les administracions públiques i el sector públic instrumental de la Comunitat Valenciana establiran i impulsaran mesures que fomenten la conciliació de la vida personal, familiar i laboral. Aquestes mesures es formularan sota el principi de corresponsabilitat.

2. La Generalitat avançarà cap a l'establiment, atesa la normativa bàsica i específica que el regule per al personal de l'administració pública i del sector públic instrumental, de les mesures de conciliació de la vida familiar i personal i la vida laboral següents:

- a) Flexibilitat i disponibilitat horària per al personal que tinga al seu càrrec en la seua unitat familiar a persones menors de sis anys, persones amb discapacitat o diversitat funcional o persones amb un grau II o III de dependència.
- b) Reserva del mateix lloc de treball durant tres anys en el cas d'excedència voluntària per a la cura d'una persona de la seua unitat familiar al seu càrrec.
- c) Accions positives per a la implicació d'homes i dones en la corresponsabilitat familiar, de manera equitativa i equilibrada.
- d) Ampliació del permís per naixement a sis mesos en el cas de dues persones progenitores. En el cas de famílies monoparentals el permís serà de dotze mesos.
- e) Permís de dues hores mensuals per a la participació en associacions de famílies vinculades a la criança o les cures.

Article 20. Contractes de gestió de serveis públics

1. La Generalitat inclourà, com a condició d'execució contractual, quan la prestació ho permeta, que les empreses adjudicatàries de la gestió de serveis públics establisquen a favor del personal treballador d'aquests serveis les mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral aplicables al personal de l'administració de la Generalitat.
2. Els òrgans de contractació han d'assenyalar en els plecs de clàusules administratives particulars la preferència en l'adjudicació dels contractes de les proposicions presentades per les empreses licitadores que establisquen a favor del seu personal les mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral aplicables al personal de l'administració de la Generalitat, sempre que els termes de la seua proposició igualen als de la més avantatjosa des del punt de vista dels criteris objectius que serveixen de base per a l'adjudicació.

Article 21. Mesures de foment en l'empresa privada

1. La Generalitat realitzarà campanyes de sensibilització dirigides a les empreses que tinguen la seua seu social o que exercisquen activitats en la Comunitat Valenciana, a fi que apliquen respecte a la seua personal mesures de conciliació de la vida familiar i personal i la vida laboral.
2. La Generalitat fomentará que les empreses, a través de la negociació col·lectiva o d'acords col·lectius, implementen mesures per a la conciliació de la vida familiar i personal i la vida laboral del seu personal. Per a això es desenvoluparan programes formatius per als agents socials i les associacions empresarials autonòmiques representatives de caràcter autonòmic. En aqueix sentit, promourà el descans dominical en el sector del comerç, especialment en les grans superfícies.
3. La Generalitat promourà que les empreses referides en l'apartat 1:
  - a) Garantisquen la flexibilitat i disponibilitat horària per al personal que tinga al seu càrrec en la seua unitat familiar a persones menors de sis anys, persones amb discapacitat o diversitat funcional o personal amb un grau II o III de dependència.
  - b) Amplien els permisos per naixement, i que els mateixos siguen individuals i intransferibles.
  - c) Per a això, aquests criteris, i altres que es puguen considerar en l'àmbit de la conciliació de la vida familiar i personal i la vida laboral, seran inclosos en els barems de les ajudes a empreses.
4. La Generalitat impulsarà, a través d'incentius a les empreses disposades a això, la jornada laboral de trenta-dues hores, sense que suposen reducció salarial.
5. La Generalitat articularà també aquestes mesures a través del reconeixement establert en la normativa actual per a les entitats socialment responsables, l'impuls de polítiques de suport i temps per a les famílies, atenent de manera específica a aquelles que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció.

Article 22. Mesures a través de les entitats locals

La Generalitat impulsarà, en l'àmbit de programes de cooperació amb les entitats locals:

1. La recuperació de l'espai públic per a afavorir la convivència familiar i les relacions intergeneracionals.
2. La posada en marxa i manteniment de centres cívics amb perspectiva sociocomunitària, familiar i de solidaritat generacional.

CAPÍTOL IV. POLÍTIQUES INTEGRALS DE SUPORT A les FAMÍLIES

Article 23. Mesures en matèria de serveis socials

La Generalitat:

1. Oferirà informació, orientació i assessorament de les prestacions socials dirigides a les famílies.
2. Atindrà a través del seguiment i acompanyament a les famílies quan existisquen situacions de crisi, risc, vulnerabilitat o desempament.
3. Facilitarà la gestió de conflictes al conjunt de la unitat familiar a través de la mediació familiar i comunitària amb la finalitat de potenciar la comunicació i la negociació cap a l'èxit d'un acord viable i estable.

4. Desenvoluparà actuacions de protecció i atenció integral a les víctimes de violència de gènere i masclista i els seus fills i filles a través de centres i programes.
5. Establirà programes de suport i assessorament especialitzat a famílies adoptives i acollidores.
6. Oferirà atenció especialitzada, orientació i ajuda a les famílies LGTBI i a familiars de persones LGTBI.
7. Atendrà les necessitats específiques de les famílies migrants i refugiades.
8. Realitzarà intervencions de caràcter interdisciplinari amb les famílies en el marc de programes de millora socioeducativa a la infància, adolescència i joventut, i de manera específica amb la població gitana.
9. Garantirà l'atenció domiciliària per a millorar les condicions de la qualitat de vida, preservar la unitat familiar i previndre la institucionalització.
10. Oferirà suport, formació i acompanyament social a l'entorn familiar en les necessitats transitòries o permanents derivades de qualsevol falta d'autonomia personal.
11. Promourà actuacions per a una millora contínua del reconeixement de la discapacitat, de la família nombrosa i monoparental.

Article 24. Mesures en matèria d'educació

La Generalitat:

1. Promourà la celebració, en el conjunt de centres educatius, del 15 de maig, dia internacional de les famílies, com la data de referència per a la realització d'accions de sensibilització i reconeixement de totes les famílies.
2. Inclourà l'educació en valors relacionats amb la igualtat, la corresponsabilitat i l'educació emocional, i especialment la diversitat familiar, com a part transversal de l'àmbit curricular, del material didàctic i del projecte educatiu de centre. Aquests continguts han d'integrar-se en els plans de formació del professorat per a la conscienciació sobre diversitat familiar.
3. Garantirà l'accés universal a l'educació de dos a tres anys.
4. Articularà ajudes, especialment per a les famílies d'especial protecció els ingressos econòmics de la qual estiguen per davall dels llindars de renda establits en cada convocatòria, per a l'accés als recursos educatius per a la infància menor d'un any.
5. Garantirà, en l'àmbit de l'educació obligatòria, l'existència de bancs de llibres de text i material curricular en els centres públics de la Comunitat Valenciana i en aquells privats concertats el titular dels quals ho sol·licite, perquè totes les famílies tinguen accés als llibres de text i material curricular de manera gratuïta.
6. Establirà ajudes en concepte de serveis complementaris de menjador i transport escolar, tenint en compte els criteris de renda indicats en l'article 7 per a les ajudes de menjador, així com els que específicament es determinen en cada convocatòria per a les ajudes de menjador i transport escolar.
7. Inclourà puntuació específica en els barems d'accés a places educatives a les famílies que, complint criteris per a ser considerades d'especial protecció, vegen determinades en la legislació bàsica estatal i en la normativa autonòmica que regula l'admissió de l'alumnat.
8. Promourà la compatibilitat d'horaris laborals i escolars. Per a això fomentarà l'oferta de serveis que permeten l'obertura dels centres educatius en períodes i horaris no lectius, i facilitarà l'ús d'instal·lacions educatives com a recursos d'atenció social per a facilitar la conciliació.
9. Promourà a través de les associacions de mares, pares i familiars, programes d'escoles de famílies per a millorar les seues funcions cuidadors, educatives i socialitzadores.
10. En l'àmbit universitari, s'establiran beques d'ajudes a l'estudi incloent en el barem aquelles famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció.

Article 25. Mesures en matèria de salut

La Generalitat:

1. Promourà un sistema de suport a les famílies que tinguen a algun dels seus membres desplaçats per a rebre tractament ambulatori o hospitalari, així com per a cobrir les despeses derivades dels tractaments fora de la Comunitat Valenciana.

2. Garantirà l'adequada informació i formació de les persones encarregades de la cura de les persones en l'entorn familiar, especialment en el cas de la salut infantil. Així mateix, la informació i l'atenció sanitària han d'estar adaptades a les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció.
3. Garantirà, en el marc de la sanitat pública universal, l'accés normalitzat a totes les famílies a les diferents tècniques de reproducció assistida reconegudes en la cartera de serveis del sistema sanitari valencià.
4. Garantirà, en el marc de la sanitat pública universal, el dret de les famílies a obtenir gratuïtament informació, orientació i atenció en matèria de salut sexual i reproductiva, d'acord amb les condicions de la legislació vigent.
5. Desenvoluparà programes preventius i de promoció de la salut per a fomentar la criança positiva i l'educació afectiva i sexual.
6. Promourà en el marc de la sanitat pública universal programes d'hàbits saludables en les famílies.
7. Desenvoluparà programes d'atenció a la salut mental en l'àmbit familiar.

Article 26. Mesures en matèria d'habitatge

La Generalitat:

1. Garantirà el dret a un habitatge assequible, digna i adequada, segons la normativa vigent.
2. Fomentarà l'accés a habitatges de protecció pública en règim de lloguer, compra i cessió d'ús, segons la normativa vigent en matèria d'habitatge.
3. Establirà ajudes al lloguer d'habitatges a les famílies, incloent en el barem les famílies d'especial protecció, sobre la base dels programes pressupostaris del departament competent en matèria d'habitatge.
4. Atorgarà ajudes per a l'adquisició, rehabilitació i promoció d'habitatges, en el marc del Pla d'habitatge i d'acord amb els requisits i condicions que s'establisquen reglamentàriament.
5. Desenvoluparà actuacions dirigides a impulsar i promoure programes d'accés a l'habitatge que s'adapten, prioritàriament, a les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció
6. Garantirà el dret a un habitatge digne a les famílies en situació d'especial protecció.

Article 27. Mesures en matèria d'ocupació

La Generalitat, per a facilitar la formació en la cerca d'ocupació a les famílies, desenvoluparà les següents mesures:

1. Facilitar la participació de les persones desocupades que pertanguen a una unitat familiar d'especial protecció en les accions formatives dirigides a la inserció laboral.
2. Incorporar com a criteri del barem la pertinença a una unitat familiar que compleix criteris per a ser considerada d'especial protecció en els programes d'ocupació mitjançant contractació pública de persones desocupades.

Article 28. Mesures en matèria de cultura, esport, oci educatiu i temps lliure

La Generalitat i la resta de les administracions públiques valencianes:

1. Facilitaran l'accés, l'ús i el gaudi de les seues instal·lacions culturals, esportives i d'oci per part de les famílies i promouran condicions especials per a les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció
2. Fomentaran la realització d'activitats culturals, esportives, de temps lliure i oci com a manera d'enfortir els vincles familiars i personals.
3. Impulsaran activitats de temps lliure i oci educatiu, especialment durant els períodes vacacionals escolars, que contribuïsquen a facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, en funció de les necessitats familiars, tenint en compte aquelles famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció, i de desenvolupament personal de les persones que integren la unitat familiar.

4. Impulsaran la Xarxa Valenciana d'Oci Educatiu per a la realització d'activitats d'oci educatiu, socials, culturals, esportives, mediambientals i de temps lliure que permeten el desenvolupament integral de la joventut i que eduquen en hàbits de participació i en valors de compromís i integració social.

Article 29. Mesures en matèria de mobilitat sostenible

La Generalitat impulsarà actuacions per a facilitar la mobilitat sostenible de les famílies, promovent actuacions per a facilitar l'ús del transport públic al conjunt de les unitats familiars, i de manera específica a aquelles famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció. A més, promourà el transport privat menys contaminant, a través d'ajudes i beneficis per a la compra de vehicles elèctrics o híbrids, així com el foment de fórmules del seu ús compartit.

Article 30. Mesures en matèria de consum

1. La Generalitat garantirà l'accés de les famílies a l'educació i la formació en matèria de consum perquè puguen desenvolupar un comportament ètic, solidari i sostenible en el consum de béns i en la utilització de serveis.
2. La Generalitat promourà la realització de jornades i el desenvolupament de programes específics en matèria de consum familiar per al coneixement dels seus drets i de les vies per a exercir-los i exigir-los.
3. La Generalitat adoptarà les mesures apropiades per a garantir que els productes, béns i serveis posats a la disposició de les famílies incorporen o permeten un accés directe a una informació i una publicitat objectiva, veraç, eficaç i suficient.
4. Seran productes, béns i serveis objecte d'especial atenció, control i vigilància per part dels poders públics, els serveis essencials i els béns de primera necessitat per a les famílies.
5. Seran objecte d'atenció prioritària per part dels poders públics les famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció com a col·lectius de consumidors especialment protegibles.
6. La Generalitat articularà actuacions vinculades a la prevenció del joc patològic o ludopatia en l'àmbit familiar, a través de l'Estratègia Valenciana Integral de Prevenció i Tractament del Joc Patològic.

Article 31. Mesures en matèria de medi ambient i la transició ecològica

1. La Generalitat fomentará activitats familiars de cura, protecció i promoció de la naturalesa, especialment a través dels parcs naturals i el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV).
2. La Generalitat impulsarà en l'àmbit familiar actuacions de foment de la reducció de residus, la reutilització d'objectes (especialment roba, electrodomèstics i utensilis), i el reciclatge a través de la facilitació de la separació de residus.

Article 32. Mesures en matèria de tecnologies de la informació i la comunicació

La Generalitat i la resta de les administracions públiques valencianes, amb l'objectiu de fer front a la bretxa digital i a la bona utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació:

1. Adoptaran mesures que promoguen la formació de les tecnologies de la informació i la comunicació, dirigits a afavorir el seu ús familiar, tant per a realitzar un ús adequat de les mateixes per part de totes les persones pertanyents a la unitat familiar, i especialment les menors d'edat, com per a impulsar la seua utilització com a recurs social, educatiu, de comunicació i de relació amb l'administració.
2. Promouran l'accés a l'equipament i la tecnologia informàtica per a les famílies, tenint en compte aquelles famílies que compleixen criteris per a ser considerades d'especial protecció, així com als serveis de transmissió electrònica de dades en tot el territori.

Article 33. Agermanament comunitari per a famílies refugiades

La Generalitat promourà la implantació de projectes d'agermanament (patrocini) comunitari per a facilitar el procés d'arribada i inclusió de famílies refugiades des d'una perspectiva de la promoció de l'autonomia, la interculturalitat i la solidaritat familiar i la col·laboració interadministrativa, per a la qual es convidarà a participar a les entitats locals.

Article 34. Mesures en matèria de dret a la història familiar

1. La Generalitat reconeix a les persones adoptades el dret a conèixer els seus orígens biològics. Per a això facilitarà assessorament i ajuda als qui ho sol·liciten, així com la informació que en cada cas siga possible, segons la normativa vigent i els procediments establits per l'òrgan competent en matèria de drets de la infància i l'adolescència.
2. La Generalitat reconeix a les famílies, en l'àmbit de la memòria democràtica, el dret al coneixement de la seua història de lluita pels drets i llibertats. Així mateix, facilitarà la cerca i la decisió de les famílies sobre les restes dels seus familiars, així com l'esclarament dels fets.
3. La Generalitat reconeix el dret i coneixement de la seua història de lluita a les famílies que han patit persecució civil i penal derivada de la seua tipologia de família.

TÍTOL II. VISIBILITAT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR I PARTICIPACIÓ

CAPÍTOL I. VISIBILITAT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR

Article 35. Reconeixement institucional

La Generalitat commemorarà i prestarà el seu suport a la celebració de dates, actes i esdeveniments que constitueixen instruments per a la visibilització de la diversitat familiar. Es prioritzarà com a data de celebració el 15 de maig, dia internacional de les famílies.

Article 36. Mitjans de comunicació

La Generalitat fomentarà en tots els mitjans de comunicació de titularitat pública i aquells que perceben subvencions o fons públics de l'administració valenciana, la conscienciació, divulgació i transmissió de la inclusió social i el tractament igualitari de la informació respecte a la diversitat familiar, així com a la projecció d'una imatge objectiva i equilibrada d'aquesta.

CAPÍTOL II. PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES

Article 37. Foment de la participació

La Generalitat impulsarà l'associacionisme familiar com a forma de representació dels interessos de les famílies i establirà canals de coordinació que permeten la participació de les famílies en la presa de decisions que els puguin afectar.

Article 38. Consell Valencià de les Famílies

1. Es crea el Consell Valencià de les Famílies, com a òrgan de participació ciutadana en matèria de famílies, i com a òrgan consultiu adscrit a la Conselleria amb competència en matèria de famílies. Aquest òrgan, la composició i el règim de funcionament del qual es desenvoluparà reglamentàriament, es reunirà com a mínim dues vegades per any. En ell tindran representació les administracions competents en l'àmbit de l'aplicació d'aquesta llei, les associacions de famílies que representen la diversitat familiar establida en la present llei, les organitzacions sindicals i empresarials més representatives, i professionals que hagen destacat pel seu treball i la seua qualitat d'expertes en aquest àmbit.

En la seua composició es garantirà la presència mínima del 50% de les dones, i la pluralitat i la diversitat territorial de les associacions de famílies.

2. El Consell Valencià de les Famílies elaborarà un informe anual sobre la situació de les famílies que avaluarà les polítiques previstes i implementades, compreses en la present llei, i podrà contemplar propostes de millora i adaptació dels serveis o les administracions competents. Aquest informe serà enviat a les Corts Valencianes.

TÍTOL III. RECONeixEMENT DE LA DIVERSITAT FAMILIAR

CAPÍTOL I. FAMÍLIES NOMBROSES

Article 39. Reconeixement de les famílies nombroses

La Generalitat establirà el procediment per al reconeixement de la condició de família nombrosa i la seua categoria corresponent, així com l'expedició, renovació, modificació, pèrdua i revocació del títol i dels carnets individuals que acrediten aquesta condició i categoria en la Comunitat Valenciana, en el marc de la legislació vigent de protecció a les famílies nombroses.

Article 40. No discriminació per forma d'unió en les famílies nombroses.

La Generalitat, en el reconeixement de famílies nombroses, inclourà a les dues persones progenitores de la unitat familiar com a part del títol, independentment de la forma legal amb què hagen conformat la seua unió.

CAPÍTOL II. FAMÍLIES MONOPARENTALS

Article 41. Reconeixement de les famílies monoparentals

1. La Generalitat reconeixerà amb un títol propi a les famílies monoparentals, amb l'objectiu que puguen accedir als beneficis als quals tinguen accés. Els requisits per a aquest reconeixement s'estableixen en els següents articles.

2. La Conselleria amb competències en famílies establirà el procediment per a la presentació de la sol·licitud del reconeixement de família monoparental, així com per a la resolució d'aquest.

Article 42. Concepte de família monoparental i en situació de monoparentalitat.

A l'efecte del reconeixement de família monoparental, es considera descendència d'una persona el fill, la filla, els fills o les filles, les persones menors d'edat en situació d'acolliment superior a un any i les persones majors d'edat que hagen estat en situació d'acolliment i continuen vivint amb la família acollidora. Totes elles tindran consideració de persones descendents. Així mateix, es considera persona progenitora la mare, el pare, el tutor o la tutora legal, o la persona acollidora.

1. Es considera família monoparental la que està conformada d'alguna de les maneres següents:

- a) Aquella formada per una persona i la seua descendència, que estiga inscrita en el Registre Civil només amb ella com a progenitora.
- b) Aquella formada per una persona vídua o en situació equiparable i la descendència que haguera tingut amb la parella desapareguda.
- c) Aquella formada per una persona i les persones menors d'edat que tinga en acolliment per temps igual o superior a un any, i les majors d'edat que hagen estat en acolliment permanent; o aquella formada per una persona que tinga la consideració de família acollidora d'urgència-diagnòstic.

- d) Aquella formada per una persona i la seua descendència sobre la qual tinga en exclusiva la pàtria potestat.

2. Es considera família en situació de monoparentalitat si està conformada d'alguna de les maneres següents:

- a) Aquella formada per una persona i la seua descendència sobre la qual té la guarda i custòdia exclusiva si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividits pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.
- b) Aquella formada per una dona que ha patit violència de gènere, d'acord amb la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i la seua descendència.
- c) Aquella formada per una parella i la seua descendència, en la qual una de les persones progenitores estiga en situació d'ingrés a la presó o d'hospitalització en un centre hospitalari, per un període ininterromput durant un temps igual o superior a sis mesos, si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividits pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.
- d) Aquella formada per una parella que conviu i la descendència, en la qual una de les persones progenitores tinga reconegut un grau 3 de dependència, la incapacitat permanent absoluta o la gran invalidesa, si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividit pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.

La unitat familiar considerada en situació de monoparentalitat estarà conformada per la persona progenitora en situació de llibertat o no hospitalitzada en el cas c), o la persona progenitora que no estiga en situació de dependència o incapacitat per a treballar en el cas d), i la seua descendència.

A l'efecte d'aquesta llei, i prenent com a referència les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, la unitat de consum es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que concedeix un pes d'1 a la primera persona adulta; un pes de 0,5 a la resta de persones de 14 o més anys; i un pes de 0,3 a les persones menors de 14 anys.

3. En cap cas podrà obtindre la condició de persona beneficiària del títol de família monoparental la persona vídua o en situació equiparada que haguera sigut condemnada, per sentència ferma, per la comissió d'un delictes dolós d'homicidi en qualsevol de les seues formes, quan la víctima fora la seua parella, exparella o persona amb qui compartia descendència.

Article 43. Condicions i requisits de la família monoparental i en situació de monoparentalitat

1. Perquè es reconega i es mantinga la condició de família monoparental o en situació de monoparentalitat, cada persona descendent ha de complir les condicions següents:

- a) Trobar-se en algun dels següents suposats:
  - 1r. Ser menor de 26 anys.
  - 2n. Tindre reconegut un grau igual o superior al 33 per cent de discapacitat, la incapacitat permanent absoluta o la gran invalidesa.
- b) Conviure en la unitat familiar. S'entén que la separació transitòria motivada per raó d'estudis, treball, tractament mèdic, rehabilitació o altres causes semblants, incloent els supòsits de força major, privació de llibertat de la persona progenitora o de la descendència, o internament, d'acord amb la normativa reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, no trenca la convivència de la unitat familiar, encara que siga conseqüència d'un trasllat temporal a l'estranger.
- c) Dependre econòmicament de la unitat familiar. Es considera que hi ha dependència econòmica sempre que la persona descendent no obtinga ingressos anuals superiors al 100 per cent del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats. No es compten com a ingressos les pensions d'orfanat, ni les d'aliments, ni altres prestacions econòmiques.

2. Les persones integrants de la unitat familiar han de tindre la seua residència efectiva en algun municipi de la Comunitat Valenciana amb un període mínim de dotze mesos ininterromputs i immediatament anteriors a la data de sol·licitud.

3. Una família monoparental, segons els apartats a), b), c), d) de l'article 2.1 o una família en situació de monoparentalitat segons els apartats a) i b) de l'article 2.2, perd aquesta condició, a l'efecte d'aquesta llei, en el moment en què la persona que encapçala la unitat familiar contraga matrimoni amb una altra persona o constituïska una unió de fet d'acord amb la legislació vigent. També es perdrà la condició si la unitat familiar deixa de complir qualsevol de les condicions establides en aquesta llei per a tindre aqueix reconeixement.

Article 44. Categoria de les famílies monoparentals i en situació de monoparentalitat

Les famílies monoparentals o en situació de monoparentalitat es classifiquen en dues categories:

1. Especial:

- a) Les famílies amb dues o més persones descendents.
- b) Les famílies amb una persona descendent quan els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividits pel nombre d'unitats de consum, no superen el 100 per cent del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.
- c) Les famílies amb una persona descendent que tinga reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33 per cent, la incapacitat permanent absoluta o la gran invalidesa.
- d) Les famílies amb una persona descendent, en les quals la persona que encapçala la unitat familiar tinga reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 65 per cent, la incapacitat permanent absoluta o la gran invalidesa.
- e) Les famílies formades per una dona que ha patit violència de gènere, d'acord amb la Llei orgànica 1/2004, per part del progenitor, i la descendència sobre la qual té la guarda i custòdia.

2. General: les famílies que, malgrat complir alguna de les condicions de l'article 2 d'aquest decret, no es troben en les situacions descrites en l'apartat anterior.

Article 45. Vigència dels títols de les famílies monoparentals

1. Amb caràcter general, la vigència del títol de família monoparental estarà determinada per la data en què alguna persona descendent complisca els 26 anys.

2. El títol de família monoparental tindrà una vigència especial en els supòsits següents:

- a) En el supòsit d'acolliment amb duració determinada o família acollidora d'urgència-diagnòstic, el títol tindrà una vigència de la mateixa duració. En cas d'acolliment permanent la vigència serà fins als 18 anys. En aquest últim cas es podrà renovar el títol fins que complisca els 26 anys si continua convivint amb la mateixa unitat familiar.
- b) En el cas de situació d'ingrés a la presó o hospitalització, el títol es podrà demanar una vegada haja passat el primer any i tindrà una vigència de dos anys.
- c) En cas que el títol o categoria depenga del grau de discapacitat, situació de dependència, d'incapacitat absoluta o gran invalidesa, tindrà la vigència que establisca aqueix reconeixement.
- d) En cas que la categoria depenga dels ingressos de la unitat familiar, aquesta tindrà vigència de dos anys.
- e) En els supòsits en els quals s'haja patit violència de gènere, la vigència que s'aplicarà serà de cinc anys, a comptar des de la data del document que acredita la situació.

Article 46. Beneficis i avantatges per a les famílies monoparentals

La Generalitat, en l'àmbit de les seues competències, establirà els mateixos beneficis i avantatges per a les famílies amb el títol de família monoparental de categoria general o especial que els que tinguen les famílies amb el títol de família nombrosa de categoria general o especial, i podrà establir algunes específiques atenent la seua singularitat. També promourà beneficis i avantatges tant en l'àmbit de la resta d'administracions públiques com en l'àmbit de les empreses privades.

CAPÍTOL III. UNIONS DE FET FORMALITZADES

Article 47. Reconeixement de les unions de fet formalitzades

La Generalitat establirà el reconeixement de les unions de fet formalitzades entenent per tals les formades per dues persones que mantenen una relació afectiva, i que complisquen el que s'estableix en la seua legislació corresponent.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera. Reconeixement dels títols de famílies monoparentals d'altres comunitats autònomes

Es reconeixeran els títols de famílies monoparentals expedits per altres comunitats autònomes, sempre que existisca reciprocitat, fins que deixen d'estar vigents. Llavors, es podran renovar en la Comunitat Valenciana d'acord amb la normativa establida en aquesta llei.

Disposició addicional segona. Col·laboració entre les administracions públiques per a la consulta de dades personals

A l'efecte d'establir beneficis o avantatges a les tipologies de famílies que compten amb un reconeixement legal (com les famílies nombroses i les famílies monoparentals), les diferents conselleries podran compartir les dades de les persones beneficiàries d'aquest reconeixement.

Disposició addicional tercera. Compatibilitat de títols

Les famílies poden ser reconegudes simultàniament com a famílies nombroses i les famílies monoparentals. No obstant això, en cap cas els beneficis de la mateixa naturalesa o tipus poden ser acumulatius, excepte que una normativa específica del mateix així ho dispose.

Disposició addicional quarta. Modificació del Decret 19/2018, de 9 de març, del Consell, pel qual es regula el reconeixement de la condició de família monoparental en la Comunitat Valenciana

1. Es modifica l'article 1 del Decret 19/2018, de 9 de març, del Consell, pel qual es regula el reconeixement de la condició de família monoparental en la Comunitat Valenciana, quedant amb el següent redactat:

Article 1. Aquest decret té per objecte regular el procediment d'emissió i renovació del títol de família monoparental, que serà el mateix en tots dos casos, com a document oficial expedit per a totes les persones integrants de la unitat familiar, el qual tindrà validesa en tot el territori de la Comunitat Valenciana.

2. Es modifica l'apartat 2 de l'article 2 del Decret 19/2018, de 9 de març, del Consell, pel qual es regula el reconeixement de la condició de família monoparental en la Comunitat Valenciana, quedant amb el següent redactat:

2. A l'efecte d'aquest decret, es considera família en situació de monoparentalitat si està conformada d'alguna de les maneres següents:

- a) Aquella formada per una persona i la seua descendència sobre la qual té la guarda i custòdia exclusiva si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividits pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.

- b) Aquella formada per una dona que ha patit violència de gènere, d'acord amb la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i la seua descendència.
- c) Aquella formada per una parella i la seua descendència, en la qual una de les persones progenitores estiga en situació d'ingrés a la presó o d'hospitalització en un centre hospitalari, per un període ininterromput durant un temps igual o superior a sis mesos, si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividits pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.
- d) Aquella formada per una parella que conviu i la descendència, en la qual una de les persones progenitores tinga reconegut un grau 3 de dependència, la incapacitat permanent absoluta o la gran invalidesa, si els ingressos anuals de la unitat familiar, incloses les pensions d'aliments, dividit pel nombre d'unitats de consum són inferiors al 150% del IPREM vigent calculat en dotze mensualitats.

La unitat familiar considerada en situació de monoparentalitat estarà conformada per la persona progenitora en situació de llibertat o no hospitalitzada en el cas c), o la persona progenitora que no estiga en situació de dependència o incapacitat per a treballar en el cas d), i la seua descendència.

A l'efecte d'aquest decret, i prenent com a referència les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, la unitat de consum es calcula utilitzant l'escala de l'OCDE modificada, que concedeix un pes d'1 a la primera persona adulta; un pes de 0,5 a la resta de persones de 14 o més anys; i un pes de 0,3 a les persones menors de 14 anys.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria única. Vigència de títols en vigor de famílies monoparentals

Les famílies monoparentals que tinguen reconeguda aquesta condició a la data d'entrada en vigor d'aquesta llei continuaran beneficiant-se dels avantatges que el mateix títol comporta fins hui en què finalitzen els seus efectes, sempre que es mantinguen les condicions per les quals aquest títol es va expedir.

DISPOSICIONS DEROGATÒRIES

Disposició derogatòria única. Normes que es deroguen

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que es preveu en la present llei.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari

1. Es faculta al Consell a autoritzar la subscripció d'acords o convenis necessaris per al desenvolupament d'aquesta llei amb aquelles institucions i administracions que resulten competents i oportunes.
2. Es faculta, així mateix, al Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i execució de la present llei, en el termini màxim d'un any, comptat a partir de la data de la seua entrada en vigor.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquesta llei entrarà en vigor l'endemà al de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.